

λάβη τὸ ἔλαβεν τὸ μερτικὸν του καὶ ἐτεργιάσθησαν ἐκ(εῖ) μὲ τὸν ἄνωθεν Κό⁸/σμαν καὶ τοῦ ἔκαμ(εν) καὶ γραῖμμα ὑπογραμ(έν)ον ἀπὸ ἐκ(εῖ) ἀπὸ τοὺς κριτὰς ⁹/ τὸ πῶς τὰ { ὅσα } (εἶ)χαν κάμη<.> καὶ διὰ ἓνα γραῖμμα ὅπου τοῦ ἔκαμ(εν) ὁ ¹⁰/ βλάχ(ος) τοῦ υἱοῦ του νὰ (εἶ)ναι ἄκιρο<.> καὶ βλέπωντας καὶ ἡμ(εῖ)ς τὸ γράμματους ¹¹/ καὶ ἀκούοντας τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἀλουνοῦ τὰ λόγια τὸ ἐβρίσκομεν ὅλοι κοινῶς ¹²/ τὸ πῶς τὸ γραῖμμα τους [:ο δικαστικός συμβιβασμός στο Τέμεσβαρ] νὰ ἔχη τὸ κύρος ὡσὰν ὅπου (εἶ)ναι θέβαιο καὶ ¹³/ διὰ τὰ ὅσα (εἶ)χαν μὲ τὸν υἱὸν {του} τοῦ Κόσμα τὸν Δημήτρη, ἡγουν ¹⁴/ τὰ ὅσα τοῦ ἔδοκεν ὁ Δημήτρης τοῦ βλάχου, τοῦ τὰ ἐπλήρωσεν ὅλα ὁ ¹⁵/ ἄνωθεν Κωνσταντίν(ος) καὶ ἀπὸ τοὺς νῦν [:χρόνους] νὰ μὴν ἔχη νὰ χαλέβη ἓνας ¹⁶/ τὸν ἄλλον τίποτες καὶ ἔστω (εἶ)ς ἔνδιξιν. ¹⁷⁻²⁰/ τζουανου· μαρκού νὴν προ(ει)ςτως [μον.], Πέτκ(ος) Πέτρ(ου) [χ.γρ.], θωμᾶς βελλεράς mpr, Μανικάτης σαφράν(ος) mpr.

στ. 2-9 Αἴτηση ενός Ρουμάνου, μη μέλους, για να αναγνωρίσει το Κριτήριο δικαστικό συμβιβασμό («ἐτεργιάσθησαν») που έγινε σε δικαστήριο του Τέμεσβαρ/Τιμισοάρα, στο Μπανάτ. Ο Δημήτρης Κόσμα ήταν Ρουμάνος της Τρανσυλβανίας, μέλος της Κ, που παρενέβη στη δίκη στο Τέμεσβαρ.

στ. 8 «γραῖμμα»: Εννοείται «ἐξοφληστικό», που ἔδινε μετὰ τον συμβιβασμό ο δανειστής στον οφειλέτη της παροχής.

στ. 9-10 «γραῖμμα... νὰ εἶναι ἄκιρο»: επειδὴ ἔχει εξοφληθεῖ το χρέος και δεν ἔχει επιστραφεῖ η χρεωστική ομολογία.

στ. 10-16 Με την ἀπόφαση του Κριτηρίου της Κ, ο δικαστικός συμβιβασμός, που επιτεύχθηκε στο «ξένο» Κριτήριο, και η ἐξόφληση αποκτοῦν κύρος και δημοσιότητα ἐναντι παντός τρίτου στην Τρανσυλβανία¹.

1. Πρβλ. ΕΚΣ, σ. 144.

19

1760/IV/3

978/φ 11r-v

χ. Θωμά Βελλερά

Απόφαση οριστική. Χρεωστική ομολογία συντροφίας. Εκχώρηση απαιτήσεως της συντροφίας σε τρίτο. Δικαίωμα διαιρέσεως. Μερική άφεση χρέους από έναν σύντροφο. Εξώδικος συμβιβασμός. Μερική εκπλήρωση της παροχής δεν αποσβένει την ενοχή.

// 1760 ἀπριλίου 3 Σιμπίνι.

²/ Ἐπροτοστολοῖσεν ὁ Δημήτρης Γεωργίου κατέμπροσθεν πάντων ἡμῶν ³/

τῶν ὑποκάτωθεν γεγραμμ(έν)ων τὸ πῶς ἔχοντας {ἔχοντας} ὁ ἄνωθεν ⁴/ Διμήτρης μίαν ὁμολογίαν παλεὰ ἀπὸ χρόνια ἕως δέκα τέσσαρα ⁵/ μαζί με τὸν συντροφὸν του Γεώργην Θεωδόρου ὅπου τοὺς ἐχρεωστοῦσ[ε]<α>ν κάποιοι ⁶/ ἀρμένιδες ἀπὸ Γγέρλαν ὄνομα Ἰσὰκ Μορὸς μαζί με τρία του ⁷/ ἀδέλφια φλορίντζια τῶν ἀριθμῶν οὐγκρικά ἐξακόσια<.> ἢ ὅποια ⁸/ ὁμωλογία (εἰ)ς ὅλον τὸν ἀπερασμ(έν)ον καιρὸν ἐστέκωνταν (εἰ)ς χ(εἰ)ρας ⁹/ τοῦ ἄνωθεν Κύρ Διμίτρι Γεωργίου ὕστερον δὲ χρεωστῶντας ὁ συντροφὸς του ¹⁰/ Γεώργης Θεωδῶρου, / τοῦ Τόμα ὅπου ἐκάθησεν (εἰ)ς τὸν Κροϊμπιρέον/ με ¹¹/ ὁμολογίαν φλορίντζια οὐγκρικά πεντακόσια καὶ μὴν ἔχοντας νὰ τὰ ¹²/ πλερώσῃ ἔστωντας ὅπου (εἰ)τον ξεπεσμένος ἐνθυμήθηκεν τὴν ἄνωθεν ¹³/ ὁμολογίαν καὶ ἐπαρακάλεσεν τὸν Κύρ Διμίτρη δια νὰ τοῦ τὴν δόσῃ ¹⁴/ καὶ ἐσυμφώνησαν ἀναμεσὸν τοὺς τὸ πῶς (εἰ)μὲν καὶ ἤθελαν εὐγουν τὰ ἄσπρα ¹⁵/ νὰ ἔχῃ ὁ Γιόργης ἰνὰ πλερόνηι τοῦ Κυρ Διμίτρι τὸ μερτικὸν του ἀπὸ ὀλίγα ὀλίγα ¹⁶/ ἕως ὅπου νὰ ξεπλεροθ(εἰ) ἔστωντας καὶ νὰ ἦτον τὸ μερτικὸν τοῦ Διμίτρη ¹⁷/ διπλὸν ἦγουν τετρακόσια καὶ τοῦ Γεωργίου διακόσια καὶ οὕτως λαβένωντας ¹⁸/ ὁ ἄνωθεν Γεώργης τὴν ὁμολογίαν {καὶ} τὴν ἔδοσεν (εἰ)ς χ(εἰ)ρας τοῦ Τόμα ¹⁹/ ὅπως παρασταθ(εἰ) νὰ τὰ εὐγάλη δια νὰ ξεπλερωθῇ ἀπὸ τὴν ὁμολογί²⁰/αν του καὶ οὕτως τὴν ἔλαβεν καὶ ἐπερπάτησεν ὁ ἄνωθεν Τόμας καὶ ἐξοδίασεν ²¹/ καὶ ἕως τὸ ὕστερον με μεγάλους κόπους ἔγινε ἡ κρίσης (εἰ)ς τὴν Γγέρλαν ²²/ (εἰ)ς τὸ κριτίριον τῶν ἀρμένιδων δια νὰ πλεροδοῦν τὰ ἄσπρα ὅλα σοστὰ ²³/ καὶ ὕστερον ἀνακατώθηκεν ὁ ἄνωθεν Διμήτρης καὶ ἔκαμ(εν) ἀγάπη μέ ²⁴/ τοὺς ἀρμένιδες συγχωρῶντας τοὺς τὰ μισὰ ἦγουν τὰ τριακόσια ὁ δὲ Γιόργης ²⁵/ ὡς μαρτυρᾷ με κανέναν τρόπον δὲν ἤθελε νὰ συγχωρέσῃ τίποτε ἀπὸ ²⁶/ τὸ μερτικὸν του<.> εἰς τὸ ὅποῖον ἀκούωντας ἡμ(εἰ)ς καὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἀλουνοῦ ²⁷/ τὰ λόγια ἔστωντας καὶ ὅπου δὲν μᾶς ἐπαρησίασαν κανένα φῶς ἀπὸ ²⁸/ τὴν κρίσιν ὅπου (εἰ)ς τὴν Γγέρλαν τοὺς ἔγινεν, τὸ εὐρίσκωμ(εν) ε<ῦ>λογον ²⁹/ ὅλοι κοινῶς τὸ πῶς ὁ Γιόργης νὰ κρατῇ τὸ μερτικὸν του τὰ διακόσια ³⁰/ φλορήντζια καὶ δια τὰ ἑκατὸ τὰ ἐποίλιπα νὰ δίδῃ ὁμολογίαν χρε³¹/ωστικὴν τοῦ ἄνωθεν Διμίτρι ὅπως νὰ πάνῃ πλερόνωντας ἀπὸ ὀλι³²/γα ὡς ἄνωθεν ἐσυμφώνησαν (εἰ)δὲ ὁ Κύρ Δημίτρις νὰ χάνῃ // τὰ τριακόσια φλορίντζια διατὶ ἀνακατώθηκεν εἰς τὴν κρίσιν τοὺς ²/ καὶ δὲν ἐστάθηκεν ὡς ἐσυμφώνησαν. (εἰ)δὲ δια τὰ ἔξωδα ὅπου ἔγιναν ³/ ἕως ὅπου ἐβ<γ>ῆκαν τὰ ἄσπρα νὰ ἔχουν νὰ ἐβγένουν ἀπὸ τὰ ἄσπρα ⁴/ ὅπου ἐβ<γ>ῆκαν καὶ τὰ ἐποίλιπα ὅσα ἀπομείνουν νὰ τὰ πέρνη ὁ Τόμας ⁵/ καὶ νὰ <τὰ> ξεπέφτει ἀπὸ τὴν χρεωστικὴν ὁμολογίαν καὶ οὕτως ἀποφασίσθ(ει).

⁶⁻¹²/ Τζουανου· μαρκου νην προ(ει)στως, Κωνσταντήνος Μανόλη, κιρηακίς γρηγορη(ου), πέτκ(ος) πέτρ(ου) [χ.γρ.], ανδρεας γηωργη(ου), θωμᾶς βελλερᾶς mr, Ἰωάννης Θεοδωράν(ου) καπετάνος παρὸν καὶ ὁ κύρ γιάνης μαβρωδὴ καὶ ὁ κύρ Πέτρος λούκα [χ. Ι. Θεοδωράνου].

στ. 2-9 Χρεωστική ομολογία για απαίτηση «συντροφίας» φυλάσσεται

από τον συνεταίρο που έχει τη μεγαλύτερη εταιρική μερίδα (στ. 17-18).
στ. 10-17 Παράδοση της ομολογίας της *συντροφίας* από τον ενάγοντα στον εναγόμενο για να την εκχωρήσει σε δανειστή του, με τη συμφωνία ότι θα καταβάλει τμηματικά στον ενάγοντα το μερίδιο που δικαιούται από τη χρεωστική ομολογία.

στ. 10 «*όποῦ ἐκάθησεν εἰς τὸν Κροῖμπιρέον*»: δηλ. ήταν πάρεδρος τοπικού δικαστή.

στ. 18-22 Εκχώρηση της χρεωστική ομολογίας από τον εναγόμενο στον δανειστή του, ο οποίος ενήγαγε τους Αρμένιους οφειλέτες στο Κριτήριο της εμπορικής τους παροικίας, στη Γκέρλα της Τρανσυλβανίας¹.

στ. 23-26 Παρέμβαση του ενάγοντος στη δίκη και εξώδικος συμβιβασμός του με μερική άφεση του χρέους, παρά τη ρητή αντίρρηση του *συντρόφου* του. Μετά την έκδοση της αποφάσεως του αρμενικού Κριτηρίου, η μερική άφεση του χρέους από τον ενάγοντα έχει ως αποτέλεσμα να μη δικαιούται αυτός να ικανοποιηθεί από τον εναγόμενο (στ. 32).

στ. 27-28 Η απόφαση του Κριτηρίου των Αρμενίων δεν λαμβάνεται υπόψη, διότι αφ' ενός δεν προσκομίζεται ούτε, αφ' ετέρου, οι διάδικοι επικαλούνται στους ισχυρισμούς τους το περιεχόμενό της.

στ. 29-32, 1-5[φ 11v] Διατακτικό της αποφάσεως: α) Η άφεση χρέους δεν επιμερίζεται στον *σύντροφο* που αντιτάχθηκε στον συμβιβασμό, ο οποίος δικαιούται να λάβει το μερίδιό του στο ακέραιο (δικαίωμα διαιρέσεως)². β) η προφορική συμφωνία για την τμηματική καταβολή του υπολοίπου στον ενάγοντα παραμένει σε ισχύ· γ) τα έξοδα για την είσπραξη της οφειλής επιμερίζονται στους *συντρόφους*, κατ' αναλογία της εταιρικής τους μερίδας· δ) μετά την αφαίρεση των εξόδων ο δανειστής (ο *Τόμας*) θα εισπράξει το υπόλοιπο.

1. Βλ. ΕΚΣ, σ. 49. Η λειτουργία Κριτηρίου της αρμενικής εμπορικής παροικίας προϋπέθετε την ύπαρξη σχετικού προνομίου.

2. Βλ. ό.π., σ. 197.

20

1760/IV/3

978/φφ 11v-12r

χ. Θωμά Βελλερά

**Απόφαση οριστική. Εξύβριση λόγω και έργω. Δυφήμηση.
 Υποτροπή. Χρηματική και σωματική ποινή.**

¹³/

1760 ἀπριλίου 3

¹⁴/

Ἐπροτωστολόισεν ὁ Διμήτρης Κόσμας κατέμπροσθεν πάντων τῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ